

Besloten ruimtes

VGM Algemeen

Milieu

Gezondheid

Veiligheid

gasunte

Besloten ruimtes

Gasunie is een van de grootste gasinfrastructuurbedrijven in Europa. Veiligheid heeft binnen Gasunie de hoogste prioriteit; het vormt de basis van onze "license to operate". Voor onze medewerkers, aannemers en omgeving hanteren wij de strengste veiligheids-, gezondheids- en milieunormen. Het veiligheidsbeleid van Gasunie kenmerkt zich dan ook door een proactieve benadering ter voorkoming van ongevallen, incidenten en gevaarlijke situaties.

Algemene regels

Werkzaamheden mogen pas beginnen na toestemming van Gasunie. Voor sommige werkzaamheden stelt Gasunie de installatie of het installatiedeel eerst veilig. Altijd geldt, dat je de situatie op de locatie waar je gaat werken, zo snel mogelijk moet leren kennen; wie/wat bevindt zich waar? Is de installatie in gebruik? Lees je werkvergunning nauwkeurig en overtuig je ervan dat de beheersmaatregelen zoals omschreven daadwerkelijk aanwezig zijn. Als iets je niet duidelijk is, vraag het de verstrekker van de werkvergunning. Tref dan de voorzorgsmaatregelen die horen bij het werk dat je gaat uitvoeren.

Blijf altijd alert tijdens het werk. Bij twijfel: altijd vragen, niet beginnen of leg het werk stil!

GEVAREN BIJ WERKEN IN BESLOTEN RUIMTES

Wat maakt (werken in) besloten ruimtes zo riskant?

- Besloten ruimtes bevatten vaak resten van vloeistoffen, gassen en dampen die – zelf of in combinatie – giftig, brandbaar of explosief zijn
- In besloten ruimtes is vaak onvoldoende zuurstof aanwezig
- Besloten ruimtes zijn meestal moeilijk toegankelijk (dikwijls alleen via kleine doorgangen zoals een mangat of kruipluik). Bij calamiteiten leidt dit tot grote problemen. Het reddingswerk van buitenaf is zeer gecompliceerd
- Besloten ruimtes zijn vaak slecht te ventileren
- Besloten ruimtes bevatten vaak obstakels, zoals leidingen en/of steunbalken

Voorbeelden van besloten ruimtes zijn:

- kruipruimtes onder gebouwen
- mestkelders en giertanks op agrarische bedrijven
- rioleringsstelsels
- sleuven met pijpleidingen
- werkputten
- reactieketels en opslagtanks in, bijvoorbeeld, de (petro)chemische industrie
- tankwagens voor vervoer van vloeistoffen, vaste stoffen en gassen

Besloten ruimtes

- dubbele wanden en sommige andere ruimtes op schepen, bijvoorbeeld voorpiekrumtes of ballast-tanks
- gegaste boxcontainers

Niet alle werkputten en sleuven voor pijpleidingen hoeven als besloten ruimte te worden aangemerkt. Naast het feit dat de afmetingen hierbij een rol spelen, is ook de mogelijke aanwezigheid van de eerder genoemde risico's van belang. Een heldere communicatie hierover tussen betrokkenen is vereist.

Mogelijke risico's/gevolgen

In besloten ruimtes kan een gevaarlijke atmosfeer aanwezig zijn (of door werkzaamheden ontstaan), waardoor in de ruimtes of nabij openingen van de ruimtes een levensbedreigende situatie of ernstige gezondheidsschade kan worden veroorzaakt. Deze gevaren zijn:

- verstikking
- bedwelming of vergiftiging
- brand of explosie
- gas- of stofexplosies

Daarnaast zijn er enkele gevaren die te maken hebben met de aard en de vorm van de ruimte of het karakter van de uit te voeren werkzaamheden. Die gevaren zijn:

- bewegende delen
- stroomdoorgang (elektrocutie)
- vallen, uitglijden en vallende voorwerpen
- struikelen over obstakels

Bij het werken in besloten ruimtes geldt in de meeste gevallen dat van de genoemde gevaren er verscheidene tegelijkertijd kunnen optreden.

Regels ten behoeve van veiligheid

Besloten ruimtes zijn onder normale omstandigheden van de omgeving afgesloten, maar worden toch regelmatig betreden voor inspecties, reparaties, schoonmaak- en onderhoudswerkzaamheden.

Voordat een besloten ruimte betreden mag worden, moet eerst een onderzoek naar gevaren voor vergiftiging, verstikking, bedwelming, brand of explosie uitgevoerd worden. In dit onderzoek moet gekeken worden naar de risico's met betrekking tot alle gevaren die in deze ruimte op kunnen treden. Naar aanleiding van dit onderzoek moeten passende maatregelen genomen worden om de bijbehorende risico's te beheersen. Tevens moet de arbeidsplaats zo veel mogelijk vrij zijn van obstakels.

Besloten ruimtes

Vanwege de verhoogde risico's bij het werken in besloten ruimtes is het noodzakelijk deze werkzaamheden goed in kaart te brengen. De TRA (taakrisico-analyse) is hiertoe bij uitstek geschikt. Met de TRA worden de werkzaamheden in een aantal logische processtappen opgedeeld, worden de risico's per processtap bepaald en worden hierbij passende maatregelen geformuleerd.

Bij het nemen van maatregelen kunnen we een drietal typen onderscheiden:

- maatregelen die betrekking hebben op het beheersen van de atmosfeer in de besloten ruimte (meten is weten)
- beheersmaatregelen die gericht zijn op gevaren van bewegende delen, elektrocutie, vallen, uitglijden en vallende voorwerpen
- organisatorische maatregelen, zoals het aanwijzen van de werkverantwoordelijke, het instrueren van de medewerkers die de besloten ruimte betreden, het aanstellen van een zogenaamde mangatwacht en het toepassen van labels bij de ingang(en) tot de besloten ruimte

Goedkeuring

Bij de afdeling Operations van Gasunie heeft men per locatie de beschikking over een lijst met besloten ruimtes. Wanneer in een besloten ruimte werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, moet de voor de uit te voeren werkzaamheden opgestelde TRA aan de werkvergunning worden gekoppeld. Bij de afgifte van de werkvergunning wordt de TRA besproken en met het afgeven van de werkvergunning goedgekeurd.

Bij nieuwbouwwerkzaamheden wordt voor het werken in besloten ruimte de TRA besproken met en ter goedkeuring voorgelegd aan de (hoofd)opzichter.

Eigen verantwoordelijkheid

Iedereen dient, voordat hij/zij in een besloten ruimte aan het werk gaat, zich ervan te vergewissen, dat alle maatregelen zijn genomen om deze werkzaamheden veilig te kunnen uitvoeren. Ook hier geldt in het bijzonder: "bezint, eer ge begint"!

Twijfel? Onduidelijkheden?

Vraag uitleg!

Neem contact op met de verstrekker van de werkvergunning of de werkverantwoordelijke.

Dit is een uitgave van:
N.V. Nederlandse Gasunie
Afd. Veiligheid
Postbus 19
9700 MA Groningen
gasunieveiligheid@gasunie.nl

© februari 2015

